

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ГОДИШЕН ДОКЛАД И ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА
ДЪРЖАВНИЯ ФОНД ЗА
ГАРАНТИРАНЕ УСТОЙЧИВОСТ НА
ДЪРЖАВНАТА ПЕНСИОННА СИСТЕМА
ЗА 2010 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ЧАСТ ПЪРВА **РЕЗЮМЕ**

ЧАСТ ВТОРА **НОРМАТИВНА УРЕДБА**

ЧАСТ ТРЕТА **ДЕЙНОСТ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА ДЪРЖАВНИЯ
ФОНД ЗА ГАРАНТИРАНЕ УСТОЙЧИВОСТ НА ДЪРЖАВНАТА ПЕНСИОННА
СИСТЕМА**

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА **ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ФОНД ЗА
ГАРАНТИРАНЕ УСТОЙЧИВОСТ НА ДЪРЖАВНАТА ПЕНСИОННА
СИСТЕМА**

I. ПРИХОДОИЗТОЧНИЦИ

II. УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА

III. ОТЧЕТНОСТ

ЧАСТ ПЕТА **ПУБЛИЧНОСТ**

ЧАСТ ШЕСТА **ВЪНШНИ ОДИТИ**

ЧАСТ ПЪРВА

РЕЗЮМЕ

Държавният фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система (ДФГУДПС) е създаден с преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2006 г. В края на 2008 г. Народното събрание (НС) приема Закон за ДФГУДПС и неговото изпълнение е възложено на министъра на финансите. Целта на създаването на фонда е да се подпомага и гарантира устойчивостта на държавната пенсионна система. Това се постига като се заделят определени приходи от държавния бюджет като трансферирането на средства от фонда за бюджета на държавното обществено осигуряване може да се извърши не по-рано от 10 години от влизането в сила на Закона за ДФГУДПС. Тези средства се използват единствено за инвестиране с цел извличане на доходност. Средствата на фонда са самостоятелно обособена част от централния бюджет. До приемането на Закона за ДФГУДПС приходоизточниците на фонда са регламентирани с ПЗР на Закона за държавния бюджет за всяка година, след което същите са трайно определени с чл.11 на Закона за ДФГУДПС.

ЧАСТ ВТОРА

НОРМАТИВНА УРЕДБА

С влизането в сила на Закона за ДФГУДПС е регламентирано фондът да се управлява от Управителен съвет (УС), който се състои от председател и 8 членове. Министърът на финансите е председател, а министърът на труда и социалната политика е заместник-председател на УС. Те участват по право в него. Членовете се назначават и освобождават с решение на Министерски съвет (МС). Членовете трябва да имат посочения в закона образователен ценз и професионален опит. МС определя и разходите за възнаграждения на УС.

С Решение № 416 на Министерския съвет от 2010 г., изменено с Решение № 729 на Министерския съвет от 2010 г. са назначени членовете на УС на фонда. До този момент стартирането на дейността на фонда бе възпрепятствано от непостигане на съгласие на национално равнище на национално представителните организации на работодателите. По тази причина дори със ЗДБРБ за 2010 г. бе изменен и допълнен Закона за ДФГУДПС.

С решение на УС съвет на фонда от 26.11.2010 г. е приет Правилник за организацията на дейността на УС на фонда на основание чл. 2, ал. 10 от Закона за ДФГУДПС.

ДЕЙНОСТ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА ДЪРЖАВНИЯ ФОНД ЗА ГАРАНТИРАНЕ УСТОЙЧИВОСТ НА ДЪРЖАВНАТА ПЕНСИОННА СИСТЕМА

Първа стъпка след стартиране дейността на фонда бе обсъждане и приемане на Правилник за организацията на дейността на управителния съвет на фонда. С преглед на актуалното състояние на фонда бе обсъждана първоначалната визия за управление на ресурса. Предвид на това, че съгласно Закона за ДФГУДПС е необходимо да се изготвят стратегическите и други документи и изисквания, които да бъдат одобрени от УС на фонда, акцентът за управлението на ресурса бе върху възможностите за инвестиране в краткосрочен план. Вследствие на обсъжданията бе взето решение за инвестиране на средствата в БНБ в депозити с различна срочност за по-голяма диверсификация, по-добра адекватност по отношение на движението на различните лихвени индекси и възможното реализиране на по-висока доходност.

УС разгледа прогнозата за приходоизточниците на фонда на база тригодишните бюджетни разчети за приходите от приватизация и концесии. Поканен бе Трайчо Трайков - министър на икономиката, енергетиката и туризма за обсъждане на плановете за приватизация, с оглед възможностите за увеличаване на средствата на фонда. Министър Трайков запозна членовете на УС с оценката за приходите от концесии и приватизация за 2010 г. и информира за предвидените промени в Закона за подземните богатства, съгласно които от средата на 2011 г. - 50 % от приходите се насочват към общините. Относно разчетите за приходи от приватизация за 2011 г. очакванията са за осъществяване на сделки, отлагани във времето, като постъпленията ще зависят от финализирането на процедурите и проявения инвеститорски интерес.

На заседанията на УС на ДФГУДПС, проведени в рамките на 2010 г., тема на задълбочени обсъждания бе концептуалното изграждане на първоначална визия за стартиране същинското управление на акумулираните средства на фонда. Отчитайки необходимостта от разработване на дългосрочна инвестиционна политика и средносрочна стратегия за инвестиране средствата на фонда¹, очертаването на концептуалния подход, който ще бъде заложен при разработването на визираните стратегически документи се възприема като своеобразна гаранция, че ще бъдат отчетени новите предизвикателства, свързани с промените в глобален и вътрешен план по отношение на инвестиционните стратегии, като пряко следствие от световната

¹ Съгласно чл. 23, ал. 1 от ЗДФГУДПС документите се актуализират, разглеждат и приемат от Министерския съвет ежегодно.

финансова криза, разразила се от края на 2008 г. (т.е. в периода около приемането на Закона за ДФГУДПС²).

В пряка взаимоотноообвързаност с разглежданата проблематика са и одобрените от Министерския съвет³ мерки за подкрепа на заетостта, домакинствата, бизнеса и фискалната позиция, една от които предвижда либерализация на инвестиционния режим на ДФГУДПС чрез разрешаване на инвестиции в нискорискови български финансови инструменти⁴. Имплементирането на визираната мярка предполага изменения в Закона за ДФГУДПС, и в частност най-малкото на видовете активи, допустими за инвестиране средствата на фонда.

Дискусиите по същество бяха стартирани с конкретни предложения за промени от страна на представителя на национално представителните организации на работодателите в УС на фонда, подкрепяни от работодателските организации и изготвени с експертната помощ на БАЛИП⁵ и БАУД⁶. Основните акценти на предложенията са базирани на минимум 50%-тно инвестиране на средствата на фонда в местни инструменти при спазване на основополагащите принципи за надеждност, доходност, ликвидност и диверсификация на портфейла. Най-общо аргументите в подкрепа на предложението са свързани с насърчаване развитието на местния капиталов пазар в качеството му на ефективен дистрибутор на акумулиран финансов ресурс и подпомагане инвестирането в големи публични проекти, включително инфраструктурни и енергийни.

Воден от разбирането обаче, че проблематиката за промени в инвестиционната политика на фонда е изключително комплицирана, сложна и многоаспектна, УС на фонда предприе действия за създаване на екип с широко представителство на експерти от част от институциите, представени в УС с цел изготвяне на предложения за бъдещи промени в Закона за ДФГУДПС. Подобни промени, обезпечавайки на първо място реализацията на основната цел на ДФГУДПС за постигане и гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система, биха могли да инкорпорират в себе си и такива за насърчаване възможностите за инвестиции в страната, с цел подпомагане политиката за развитие на българската икономика. Не на последно място, едни бъдещи изменения следва да отчитат мащабите и ликвидността на местния капиталов пазар и влиянието при инвестирането на значителни по своя размер средства върху пазара.

² Обн., ДВ, бр. 98 от 14.11.2008 г.

³ РМС № 180 от 01.04.2010 г. за одобряване на мерки за подкрепа на заетостта, домакинствата, бизнеса и фискалната позиция.

⁴ Точка 4 от приложението към РМС № 180 от 01.04.2010 г. за одобряване на мерки за подкрепа на заетостта, домакинствата, бизнеса и фискалната позиция.

⁵ Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници.

⁶ Българска асоциация на управляващите дружества.

Имайки предвид факта, че едни бъдещи промени в Закона за ДФГУДПС предполагат по-дълъг период от време, в това число и за една по-широка предварителна дискусия, УС на фонда взе решение краткосрочната стратегия на фонда да продължи проявлението си под формата на срочни депозити при БНБ.

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА

ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ФОНД ЗА ГАРАНТИРАНЕ УСТОЙЧИВОСТ НА ДЪРЖАВНАТА ПЕНСИОННА СИСТЕМА

I. ПРИХОДОИЗТОЧНИЦИ

В съответствие с разпоредбите на чл.11 от Закона за ДФГУДПС по сметка на фонда през 2010 г. е извършен трансфер в размер на 57.2 млн. лв., в това число:

- 0.2 млн. лв. – съгласно приетите изменения в Закона за приватизация и следприватизационен контрол (ЗПСК) по чл. 8, ал. 1 (изм. ДВ, бр. 99/2009 г.);
- 57.0 млн. лв. - приходи от концесии, отчетени по републиканския бюджет за 2009 г. в съответствие с чл.11, ал.1, т. 3 от Закона за ДФГУДПС;

Съгласно чл.8, ал.1, т. 1 от ЗПСК (преди посочената по-горе промяна) текущо през 2009 г. са отчислявани за ДФГУДПС средства в общ размер на 35.6 млн. лв. - 90 на сто от постъпилите приходи от приватизация по републиканския бюджет (39.5 млн. лв.), а останалите 10 на сто са разпределяни в полза на Фонда за покриване разходите за приватизация към Агенцията за приватизация и са в общ размер на 3.9 млн. лв.

Отчетените приходи от концесии по републиканския бюджет за 2009 г. са в размер на 57.0 млн. лв., в т. ч. по централния бюджет – 48.4 млн. лв. и по бюджета на Министерството на финансите – 8.6 млн. лв. В съответствие с чл. 11, ал.1, т. 3 от Закона за ДФГУДПС отчисленията през 2010 г. от приходи от концесии са в размер на 57.0 млн. лв.

През 2010 г. не са отчислени средства за сметка на излишък по републиканския бюджет за 2009 г., предвид отчетен дефицит в размер на 895.5 млн. лв.

II. УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА

До стартирането на дейността на фонда акумулираните по сметка на фонда средства са инвестирани в депозитни сметки съгласно Общите условия за откриване на депозитни/инвестиционни сметки в БНБ.

През 2010 г. условията за управление на временно свободния ресурс по сметките в БНБ са подобрени, с което се повишава доходността. С Решение № 139/10.12.2009 г. на Управителния съвет на БНБ са изменени и допълнени „Общите условия за откриване на депозитни/инвестиционни сметки в БНБ”:

1. По отношение на доходността – в сила от **01.01.2010 г.** за референтна се използва доходността по лихвоносния FIXBIS на Банката за международни разплащания за съответния период и валута (за средствата в лева се прилага доходността на FIXBIS в евро), намалена с 8% и закръглена до втория знак, съгласно информацията, публикувана в информационните системи на REUTERS или Bloomberg.

2. По отношение срочността на депозитите - в сила от **01.02.2010 г.** БНБ открива и месечни и двумесечни депозити.

До влизане в сила на измененията в Общите условия от 2010 г. доходността, която през 2009 г. БНБ предоставяше на МФ за управление на временно свободния ресурс, съхраняван по сметки в БНБ бе изключително ниска и в последните месеци на 2009 г. дори нулева доходност.

Предвид променените условия от 2010 г. за инвестиране на ресурс в централната банка и по-добрите условия, преди стартирането на дейността на фонда паричният му ресурс е инвестиран в месечни и двумесечни депозити в БНБ, съгласно Общите условия на БНБ.

След стартиране дейността на фонда и предвид разпоредбите на Закона за ДФГУДПС за одобряване от УС на фонда на стратегически документи и други изисквания, свързани с инвестиране на средствата, с решение на УС е одобрено краткосрочното инвестиране на средствата на фонда в депозити в БНБ с различна срочност с оглед за по-голяма диверсификация и по-добра адекватност по отношение на движението на различните лихвени индекси.

На заседанието на 26.11.2010 г. УС на ДФГУДПС взе решение за инвестиране на средствата на фонда в два депозита за шест месеца, един – за три месеца и един – за два месеца.

На 09.12.2010 г. /в деня на падежа/ са закрити съществуващите два депозита на фонда за сумата от 1 622.0 млн. лв. – едномесечен в размер на 1 322.0 млн. лв. и двумесечен в размер на 300.0 млн. лв. За същата сума са открити наново два депозита по 420.0 млн. лв. със срок от 6 месеца, един депозит от 420.0 млн. лв. със срок от 3 месеца и един от 362.0 млн. лв. със срок от 2 месеца при спазване на Общите условия на БНБ.

Останалите 60.0 млн. лв. със срок един месец и с падежна дата 20.12.2010 г. са предоговорени със срочност два месеца.

III. ОТЧЕТНОСТ

За отчитането на средствата на ДФГУДПС се прилагат правилата и изискванията на отчетността на централния бюджет.

Отчетът на ДФГУДПС е част от отчета за касовото изпълнение на централния бюджет към 31.12.2010 г., предоставен на Сметната палата в изпълнение на чл. 53, ал. 4 от Закона за Сметната палата за текущ контрол, оценка на риска за изпълнението и предварително проучване във връзка с одита.

Общият паричен ресурс към 31.12.2010 г. по сметка на фонда в БНБ е в размер на 1 683.9 млн. лв. В тази сума са включени:

- наличност на 01.01.2010 г. – 1 623.3 млн. лв.;
- трансфер от централния бюджет – 57.2 млн. лв.;
- приходи от лихви по депозити – 3.4 млн. лв.

За сумата от 1 682.0 млн. лв. са открити депозитни сметки в БНБ по решение на УС на фонда.

Отчетът за касовото изпълнение на фонда за периода 01.01.2010 г. – 31.12.2010 г. е представен в следната таблица:

Показатели	Сума (хил. лв.)
1	2
I. ПРИХОДИ	3 391,1
1. Неданъчни приходи	3 391,1
1.1. Приходи и доходи от собственост (от лихви по срочни депозити)	3 391,1
II. РАЗХОДИ	0,0
III. ТРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ) - НЕТО	57 185,3
1. Получен трансфер от централния бюджет	57 185,3
1.1. Съгласно измененията в Закона за приватизация и следприватизационен контрол (ЗПСК) по чл. 8, ал. 1 (изм. и доп., ДВ, бр. 99 от 2009 г.) - паричните постъпления от приватизацията на държавното участие в капитала на търговски дружества, както и на обособени части от имуществото на еднолични търговски дружества с държавно участие в капитала, включително и постъпленията от приватизацията на държавното участие в капитала на лечебни заведения по чл. 10а, ал. 2, т. 1 от ЗПСК	220,3
1.2. По чл. 11, ал. 1, т. 3 от Закона за Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система - приходи от концесии, отчетени по републиканския бюджет за 2009 г.	56 965,0
IV. БЮДЖЕТНО САЛДО (ИЗЛИШЪК) (+)	60 576,3
V. ФИНАНСИРАНЕ	-60 576,3
1. Вътрешно финансиране (нетно увеличение (-) / нетно намаление (+))	-60 576,3
1.1. Наличност в началото на годината в БНБ (+)	1 623 293,6
1.2. Наличност в края на годината в БНБ (-)	-1 683 870,0

ЧАСТ ПЕТА

ПУБЛИЧНОСТ

Министерството на финансите ежемесечно публикува данни за изменението на касовите потоци по сметката на фонда в БНБ на своята интернет страница - minfin.bg, банер ДФГУДПС, Статистически данни, Отчетни данни за Сребърния фонд.

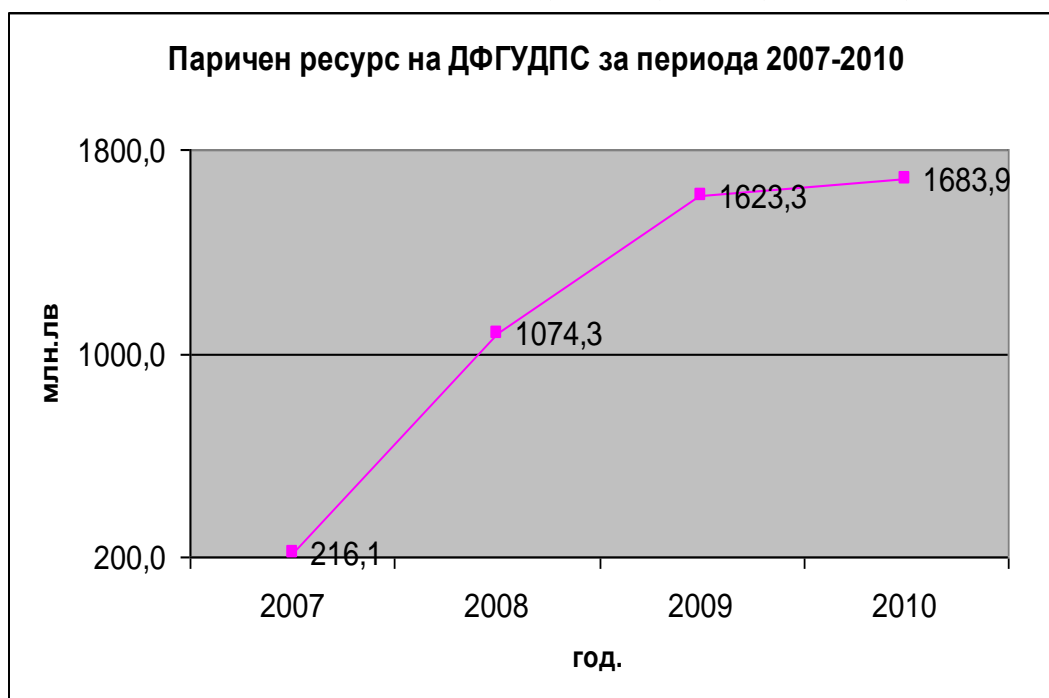
Изменението на касовите потоци за периода 2007 – 2010 г. са представени в таблицата и графиката по-долу:

ДФГУДПС

/млн. лв./

<i>За периода</i>	2007	2008	2009	2010
Източници	216,1	858,2	549,0	60,6
Трансфер от централния бюджет	211,8	841,5	540,0	57,2
Лихви по депозити	4,3	16,7	9,0	3,4

<i>Депозити към края на периода (с натрупване) по:</i>	2007	2008	2009	2010
Банки	216,1	1074,3	1623,3	1683,9
БНБ	216,1	1074,3	1623,3	1683,9
Инструменти за управление	216,1	1074,3	1623,3	1683,9
Депозити	216,1	1074,3	1623,3	1683,9
Вид валута	216,1	1074,3	1623,3	1683,9
Лева	216,1	1074,3	1623,3	1683,9

ЧАСТ ШЕСТА**ВЪНШНИ ОДИТИ**

На основание чл. 31 от Закона за Сметната палата и във връзка с изпълнение на одитна задача, съгласно заповед № ОР-7-9/20.09.2010 г./, издадена от ръководителя на Отделение 7 на Сметната палата, през 2010 г. започна одит на постъпленията от концесии, тяхното разпределение и разходване в Министерството на финансите и органите, представляващи концедента по чл. 19 от Закона за концесиите за периода от 01.01.2008 г. до 31.12.2009 г.

В тази връзка, одитния екип изиска информация от председателя на УС на фонда относно решения на МС за назначаване на членовете на УС, Правилник за дейността на фонда, постъпления във фонда съгласно ПЗР на ЗДБ за всяка година, справка за трансферите от централния бюджет по години, решение за откриване на сметка на името на фонда в БНБ, изменение на касовите потоци по години, придружено с финансово счетоводни документи.